

Miasta pękają w szwach. Co to oznacza dla turystów?

Ograniczenia w dostępie dla turystów w Mediolanie, zalana jesienią wysoką wodą Wenecja, a z drugiej strony dynamiczny i wielokulturowy Londyn, zmieniające się w centra kultury dawne miasta przemysłowe czy kuszące jarmarkami świątecznymi niemieckie miasta... To tylko kilka obrazów, które w ostatnich miesiącach pojawiały się w mediach.

Miasta zawsze interesowały podróżnych, jednak obok pojawiających się od wieków pobudek poznawczych, czy religijnych obecnie coraz częściej akcentuje się nowe potrzeby – wspólnie określone jako motywy konsumpcyjne. Turyści zainteresowani są rozrywką i sportem, udanymi zakupami, odwiedzeniem słynnej restauracji, modnej kawiarni czy udziałem w spektaklu teatralnym.

Miliony turystów w miastach.

Według Światowej Organizacji Turystycznej w 2018 roku ponad 1,4 mld ludzi choć raz wyjechało gdzieś turystycznie. Połowa z nich – ok. 713 mln – odwiedziła jakieś miejsce w Europie. Oznaczało to wzrost liczby turystów na Starym Kontynencie o 6 proc. w stosunku do 2017 r. Tymczasem jeszcze w 1995 r. turystami było „tylko” 525 mln ludzi. Niesamowitą skalę mają też wyniki jednostkowe poszczególnych miast pokazujące liczbę turystów w 2019 roku: Bangkok z 22,78 mln turystów, Paryż i Londyn z ponad 19 milionami czy Dubaj odwiedzony przez prawie 16 milionów ludzi.

To światowe metropolie, globalne centra gospodarki, finansów, kultury, ale... masowa turystyka dotyczy też w coraz większym stopniu organizmów mniejszych. Zjawisko tzw. *overtourismu*, tj. zbyt dużej liczby turystów w danym miejscu, wykraczającej poza jego możliwości logistyczne dotyczy coraz to nowych miejsc. To już nie tylko ikony tego problemu – Wenecja, Barcelona, ale m. in. chorwacki Dubrownik. W murach najstarszej części miasta może pomieścić ok. 8 tysięcy turystów jednocześnie, a ich wciąż przybywa! Bowiem gdy miasto stało się plenerem popularnego serialu „Gra o tron”, liczba turystów wzrosła w 2017 r. aż o 53 procent!

Turyści ważniejsi od mieszkańców?

Władze miast i metropolii turystycznych muszą jednak dostrzec nie tylko napływających turystów i płynące z tego wraz z nimi korzyści, ale także pojawiające się tym kontekście wyzwania, szczególnie w obliczu problemu, jakim jest jakość życia mieszkańców tych ośrodków! Hałas, śmieci, patologie, wyludniająca się centra miast w kontekście tworzących się dzielnic turystycznych, czy problemy wielu coraz starszych mieszkańców – to tylko niektóre z nich. Turyści bowiem nie mają oporów i najchętniej zajęliby każdy skrawek przestrzeni miejskiej. Czy to przejaw skrajnego stereotypu? Chyba nie, skoro władze Rzymu wprowadziły zakaz siadania na zabytkowych Schodach Hiszpańskich, a chęć romantycznej kąpieli w Fontannie di Trevi może skończyć się słonym mandatem.

Dodatkowe opłaty, o których dyskutuje się w Wenecji czy ograniczenie do konkretnych wielkości liczby turystów przybywających do miasta np. 4 tysięcy osób schodzącymi z potężnych wycieczkowców (w przypadku hiszpańskiej Palmy de Mallorca) – to nie tylko postulaty aktywistów miejskich, ale szersza skala spojrzenia na działania władz. Widać zatem, że istotne zagadnienie w dyskusji o turystyce na obszarach metropolitarnych powinna stanowić właśnie zagadnienie instytucjonalnego wsparcia rozwoju turystyki, angażujące różnych aktorów – w tym obok władz także aktywistów miejskich i samych mieszkańców.

Wolniej, dokładniej, przyjemniej.

Zamykam oczy, piję dobrą kawę w nieszablonowej kawiarni (nie sieciówce), najlepiej przy uroczym placu w zaułku miasta, a towarzyszy mi motywacja „slow” – wolniej, spokojniej, autentyczniej, doświadczając miejsca. To już się dzieje – idea właśnie tzw. „cittaslow” („miast powolnych” czy „niespiesznych” skupia już wiele europejskich podmiotów, pod wspólnym hasłem „where living is good” – gdzie życie jest dobre... a może nawet lepsze. Ruch ten rozpoczął się w Toskanii jeszcze w XX wieku – włoskim regionie, który w odróżnieniu od ówczesnych centrów turystyki masowej (Majorki czy Lazurowego Wybrzeża) zaczął stawiać na turystykę wolniejszą, aktywniejszą, dokładniejszą.

Jak pogodzić wszystkich?

Panika wywołana koronawirusem znacząco wpływa na ruch turystyczny, ale jeśli słuchać epidemiologów, już późną wiosną wszystko może wrócić do normy. Miasta więc chwilę odetchną, by za moment znów cieszyć się z wizyty odwiedzających lub martwić ich nadmiarem. Miasta muszą na nowo zdefiniować swoje potrzeby. Temu zagadnieniu będzie poświęcona międzynarodowa konferencja **„Turystyka w zrównoważonym rozwoju miast metropolitarnych”** organizowana **4-5 czerwca 2020 roku** wspólnie przez sześć warszawskich ośrodków akademickich, pod patronatem Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy i Marszałka Województwa Mazowieckiego, przy współpracy najważniejszych organizacji turystycznych. To pierwsze spotkanie badaczy, naukowców i praktyków z Polski i świata na taką skalę. W konferencji weźmie udział m.in. prof. Lučka Kajfež Bogataj, wybitka klimatolog i laureatka pokojowej nagrody Nobla z 2007 roku.

Organizatorami konferencji są: Szkoła Główna Turystyki i Hotelarstwa Vistula, Szkoła Główna Handlowa, Uniwersytet Warszawski, Społeczna Akademia Nauk, Akademia Wychowania Fizycznego oraz Stowarzyszenie Na Rzecz Badania, Rozwoju i Promocji Turystyki.

Więcej na jej temat:

<https://www.vistulahospitality.edu.pl/nauka-i-badania/konferencje/turystyka-w-zrownowazonym-rozwoju-miast-metropolitarnych>

O autorze: Dr Piotr Kociszewski, prodziekan Wydziału Turystyki i Rekreacji w Szkole Głównej Turystyki i Hotelarstwa Vistula, jest ekspertem w zakresie turystyki i prawa turystycznego. Wykłada także na Uniwersytecie Warszawskim i jest właścicielem Biura Podróży PITUR.

Szkoła Główna Turystyki i Hotelarstwa Vistula
Grupa Uczelni Vistula

Dodatkowych informacji udziela:

*Anna Jaglińska-Prawdzik
PR Manager
Uczelni Vistula
tel.: 506 195 376
e-mail: a.jaglinska@vistula.edu.pl*

***

*Szkoła Główna Turystyki i Hotelarstwa Vistula tworzy, wraz z **Akademią Finansów i Biznesu Vistula**, filary dynamicznie rozwijającej się **Grupy Uczelni Vistula**. Wyróżniają nas kierunki praktyczne, które zapewnią naszym absolwentom sukces na rynku pracy w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu gospodarczym w Polsce i Europie. Nasi wykładowcy są wybitnymi autorytetami i praktykami. Ścisłe współpracujemy z biznesem i organizacjami międzynarodowymi. Obecnie kształcimy ponad 6 tysięcy młodych ludzi ze 100 krajów.*